

De zorg voor elkaar?

Een verkenning van het speelveld van de drie decentralisaties in de gemeente Krimpenerwaard

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard:

Mw. K. Meijer (voorzitter)

Dhr. R. de Bonte

Dhr. R. Paulussen

Mw. P. Feelders-Heijndijk (secretaris/onderzoeker)

Onderzoekers Unravelling:

Dhr. M. Mussche

Mw. P. Smeets

Dhr. D. Hoitinga

Datum: 19 maart 2019

Inhoud

Voorwoord	3
1. Inleiding.....	4
1.1 Introductie.....	4
1.2 Centrale vraag en deelvragen	4
1.3 Onderzoeksverantwoording	5
2. Bevindingen.....	6
2.1 Toegang.....	6
2.2 Regionale samenwerkingsverbanden	7
Bijlage 1. Geraadpleegde personen.....	23
Bijlage 2. Begrippenlijst	24
Bijlage 3. Aanbieders	25
Bijlage 4. Kosten per ondersteuningsvorm Jeugd en Wmo.....	28
Bijlage 5. Bestuurlijke reactie	29

Voorwoord

Gezien de behoefte van de raad aan meer informatie over de drie decentralisaties (Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), Jeugdwet en Participatiewet) in de gemeente Krimpenerwaard heeft de Rekenkamercommissie hier een verkennend onderzoek naar gedaan.

Dit onderzoek sluit aan op de in 2016 uitgevoerde quick scan naar de Wmo. De RKC wil met deze verkenning in kaart brengen hoe het huidige speelveld er uitziet bij elk van de drie decentralisaties in de gemeente Krimpenerwaard. Het doel van dit onderzoek is een update van de in 2016 opgestelde Wmo-infographic, aangevuld met vergelijkbare informatie alsmede infographics voor de Jeugdzorg en de Participatiewet binnen Krimpenerwaard.

Het eindresultaat bestaat uit twee delen: een rapport en een infographic. Conform het onderzoeksprotocol van de RKC heeft een ambtelijke feitencheck plaatsgevonden. Het onderzoeksrapport en de infographic zijn daarop aangepast en vastgesteld. Daarmee kan er over de feiten geen discussie meer ontstaan. Uit het oogpunt van zorgvuldigheid heeft de RKC het college gevraagd om op de uitkomsten te reageren. De reactie van het college is in zijn geheel als bijlage opgenomen.

Aangezien het hier om een verkennend onderzoek gaat hebben we geen conclusies en aanbevelingen opgesteld. Het rapport geeft met name een beeld van de huidige situatie bij de drie decentralisaties, inclusief sterke, minder sterke punten, kansen en bedreigingen.

Karin Meijer, voorzitter Rekenkamercommissie Krimpenerwaard

1. Inleiding

1.1 Introductie

In 2016 heeft de Rekenkamercommissie een quickscan naar de Wmo uitgevoerd, een onderzoek op hoofdlijnen.¹ Een van de eindproducten was een infographic die raadsleden inzicht bood in het Wmo-speelveld. Op basis van dit verkennende onderzoek werd geadviseerd een diepgaand vervolgonderzoek in te stellen naar de effectiviteit van de Wmo. Een dergelijk onderzoek is zinvol zodra het beleid is vastgesteld en de uitvoering enige tijd in werking is. In beginsel zou de Rekenkamercommissie nu dit verdiepingsonderzoek naar de Wmo kunnen opstarten. We willen echter eerst in kaart brengen hoe het huidige speelveld er uitziet bij elk van de drie decentralisaties (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet) in de gemeente Krimpenerwaard, omdat dat een breder beeld geeft en betere aanknopingspunten voor een verdiepend onderzoek. We duiden dit aan als de verkenning. Onderstaand treft u de uitwerking van deze verkenning aan.

1.2 Centrale vraag en deelvragen

De centrale vraag luidt:

Hoe ziet het huidige speelveld van de drie decentralisaties eruit bij de gemeente Krimpenerwaard?

De Rekenkamercommissie heeft besloten in deze verkenning van buiten naar binnen te willen kijken. Dat houdt dat we het perspectief van de burger in deze verkenning als bepalende factor meenemen.

De centrale vraag is uitgewerkt in de volgende deelvragen (per decentralisatie):

1. Welke vormen van toegang zijn er: Wie zijn de verwijzers en de poortwachters?
2. Welke (regionale) samenwerkingsverbanden zijn er?
3. Van welke zorgaanbieders wordt gebruik gemaakt? In welke mate? Zijn er dominante spelers?
4. Welk bedrag is er gemoeid met de decentralisatie (uitgangspunt huidige jaar 2018)?
5. Wat zijn sterke punten, minder sterke punten, kansen en bedreigingen?
6. In hoeverre is er samenhang in de benadering?

In hoofdstuk 2 schetsen we het veld van de drie decentralisaties in Krimpenerwaard aan de hand van deze vragen.

---

¹ [Rekenkamercommissie Krimpenerwaard, Eindrapportage quickscan Wmo, 10 november 2016.](#)

1.3 Onderzoeksverantwoording

Deze verkenning is gebaseerd op documentstudie op basis van stukken van de gemeente over de drie decentralisaties. Hiervoor hebben we in meerdere ronden informatie opgevraagd bij de ambtelijke organisatie. Er is veel documentatie beschikbaar en ook aangeleverd. Voor zover mogelijk hebben we het aantal en type cliënten per type zorg weergegeven. Het kwantitatieve beeld is echter voornamelijk gebaseerd op de omvang van de budgetten per zorgcategorie en het aantal personen dat er gebruik van maakt. Het meest recente klanttevredenheidsonderzoek Wmo (meting 2017) was voor dit onderzoek nog niet beschikbaar en is dus niet meegenomen in het kwalitatieve beeld. De informatie of de achterliggende data in dit rapport zijn afkomstig van de gemeente, tenzij anders vermeld.

In drie gesprekken met medewerkers van de gemeente zijn de onderzoekers ingegaan op de onderzoeksvragen. Ten slotte is in een gesprek met de Adviesraad Sociaal Domein het cliëntperspectief verkend. Bijlage 1 bevat een lijst met geraadpleegde personen. In bijlage 2 is een begrippenlijst opgenomen en bijlage 3 bevat een set van grafieken van de aanbieders per type hulp/zorg.

2. Bevindingen

2.1 Toegang

Uit de verkenning komen de volgende vormen van toegang naar voren:

Onderzoeksvraag 1.
Welke vormen van toegang zijn er: Wie zijn de verwijzers en poortwachters?

Jeugd	Wmo	Participatiewet
Verwijs- en poortwachterfunctie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Huisarts ▪ Specialist ▪ Gecertificeerde instelling ▪ Rechter ▪ Gemeente, Loket Samenleving en zorg Daarnaast ook verwijzing door onder andere welzijnsstichtingen, maatschappelijk werk en jeugd en jongerenwerk.	Verwijs- en poortwachterfunctie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeente, Loket Samenleving en zorg Daarnaast ook verwijzing door onder andere welzijnsstichtingen, maatschappelijk werk en jeugd en jongerenwerk.	Verwijs- en poortwachterfunctie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeente, afdeling Sociale Zaken

Voor de inwoners van Krimpenerwaard is het van belang dat ze snel en eenvoudig toegang tot de juiste zorg en ondersteuning krijgen. De gemeente vervult daarbij een verwijs- en poortwachtersfunctie. Voor de Jeugdwet verloopt de verwijzing voor een deel via de huisarts, een specialist, een gecertificeerde instelling of de rechter. De gemeente heeft in die gevallen geen poortwachterfunctie; de gemeente stuurt niet zelf op de geboden zorg. Dat ligt anders bij de ondersteuning vanuit de Wmo en de Participatiewet. Daar vervult de gemeente zelf de poortwachter- en verwijfsfunctie.

2.2 Regionale samenwerkingsverbanden

Uit de verkenning komen de volgende samenwerkingsverbanden naar voren:

Onderzoeksvraag 2.
2. Welke (regionale) samenwerkingsverbanden zijn er?

Jeugd	Wmo	Participatiewet
<ul style="list-style-type: none"> ▪ RDS (Regionale Dienst Sociaal Domein) voor de vijf gemeenten Gouda, Krimpenerwaard, Zuidplas, Waddinxveen en Bodegraven-Reeuwijk: gezamenlijke inkoop (inkoop, contractmanagement en -beheer) ▪ Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Midden Holland ▪ Samenwerkingsverband VO/VSO Midden Holland & Rijnstreek ▪ Koers VO ▪ Samenwerkingsverband Berseba (PO) ▪ Samenwerkingsverband Landelijk Gereformeerden ▪ Samenwerkingsverband Krimpen aan den IJssel ▪ ID College (MBO) ▪ Hoornbeek College (MBO) ▪ Bureau Leerlingzaken/RMC² 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RDS (Regionale Dienst Sociaal Domein) voor de vijf gemeenten Gouda, Krimpenerwaard, Zuidplas, Waddinxveen en Bodegraven-Reeuwijk: gezamenlijke voorbereiding en inkoop (inkoop, contractmanagement en -beheer) voor Beschermd Wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang³ ▪ Vervoer Midden Holland 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promen: voor uitvoering sociale werkvoorziening en re-integratietrajecten ▪ Arbeidsmarktregio Midden-Holland; WSP / Werkbedrijf: voor gezamenlijke dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden door UWV en de vier gemeenten Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Bodegraven-Reeuwijk. ▪ Regionaal bureau zelfstandigen Rotterdam, samenwerkingsovereenkomst uitvoering van de BBZ.

² Het bureau Leerlingzaken is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) tussen Gouda en de Krimpenerwaard en werkt niet voor de gehele regio.

³ RDS WMO is doorgaans inkoop, niet subsidie, met uitzondering van Maatschappelijke Opvang door de Centrumgemeenten: Voor Maatschappelijke opvang ontvangt de centrumgemeente financiële (Rijks) middelen. Deze zet de gemeente Gouda door middel van subsidie door.

2.3 Zorgaanbieders

Onderzoeksvraag 3.
Van welke zorgaanbieders
wordt gebruik gemaakt? In
welke mate? Zijn er
dominante spelers?

De aanbieders in het sociaal domein zijn onder te verdelen in aanbieders van zorg die zonder specifieke (zorg)indicatie of besluit van de gemeente te verkrijgen is en aanbieders van zorg waarvoor een indicatie of besluit van de gemeente nodig is. Dit onderscheid wordt in Krimpenerwaard aangeduid als 'samenleving' (zonder indicatie of besluit) en 'maatwerk' (met indicatie of besluit). Onder samenleving vallen de algemeen toegankelijke voorzieningen.⁴ In Krimpenerwaard gaat het met name om drie welzijnsstichtingen en twee maatschappelijke organisaties:

- [SWOB/V](#), welzijnsstichting voor de kernen Ammerstol, Bergambacht, Berkenwoude, Haastrecht, Stolwijk en Vlist;
- [SWOS](#), welzijnsstichting voor de kern Schoonhoven;
- [Stichting WON](#), welzijnsstichting voor de kernen Ouderkerk aan den IJssel, Gouderak, Lekkerkerk en Krimpen aan de Lek;
- Kwadraad, organisatie voor maatschappelijk werk;
- MEE, organisatie voor ondersteuning van mensen met een beperking.

Naast de bovengenoemde aanbieders van algemeen toegankelijke zorg en ondersteuning, zijn er ook aanbieders van specifieke zorg en ondersteuning; zorg waarvoor een indicatie of gemeentelijk besluit nodig is. Onderstaand volgt een toelichting voor de drie domeinen Jeugdzorg, Wmo en Participatiewet.

---

⁴ In het sociaal domein ook wel aangeduid met het begrip 'voorliggend veld'.

Jeugdzorg

De onderstaande tabel geeft weer hoeveel jongeren in de gemeente Krimpenerwaard te maken hebben met jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering.⁵

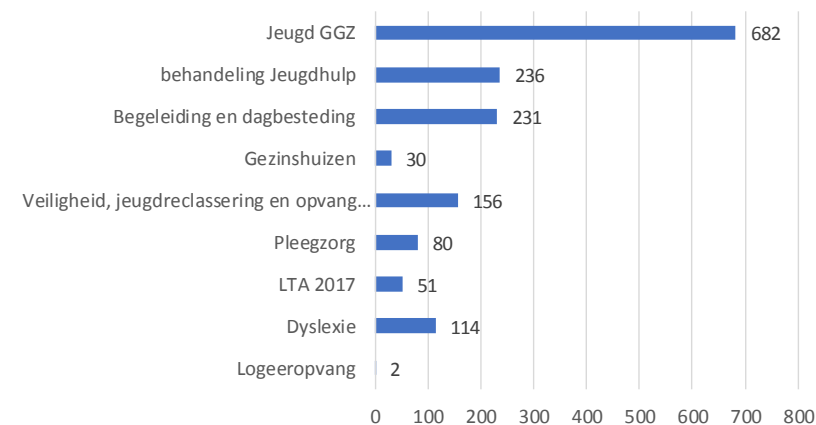
	Krimpenerwaard	Nederland
Jongeren met jeugdhulp (in % van alle jongeren tot 18 jaar)	8,7	9,7
Jongeren met jeugdhulp met verblijf (in % van alle jongeren tot 18 jaar)	1,5	1,2
Jongeren met jeugdbescherming (in % van alle jongeren tot 18 jaar)	1,1	1,0
Jongeren met jeugdreclassering (in % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,1	0,4

Uit deze gegevens is af te leiden dat jongeren in Krimpenerwaard ten opzichte van het landelijk gemiddelde minder gebruik maken van jeugdhulp. Daarentegen ligt het gebruik van jeugdhulp met verblijf en jeugdbescherming iets hoger dan het landelijk gemiddelde. Jeugdreclassering komt relatief weinig voor in de gemeente Krimpenerwaard. De onderverdeling per type ondersteuning in de Jeugdzorg in Krimpenerwaard ziet er als volgt uit. De grafieken laten zien dat Jeugd GGZ de omvangrijkste categorie is, gevolgd door behandeling Jeugdhulp en Begeleiding en dagbesteding. De kosten per traject verschillen aanzienlijk: gezinshuizen en logeeropvang zijn relatief kostbare vormen van hulp (zie bijlage 4).

Jeugd (besteding 2017)

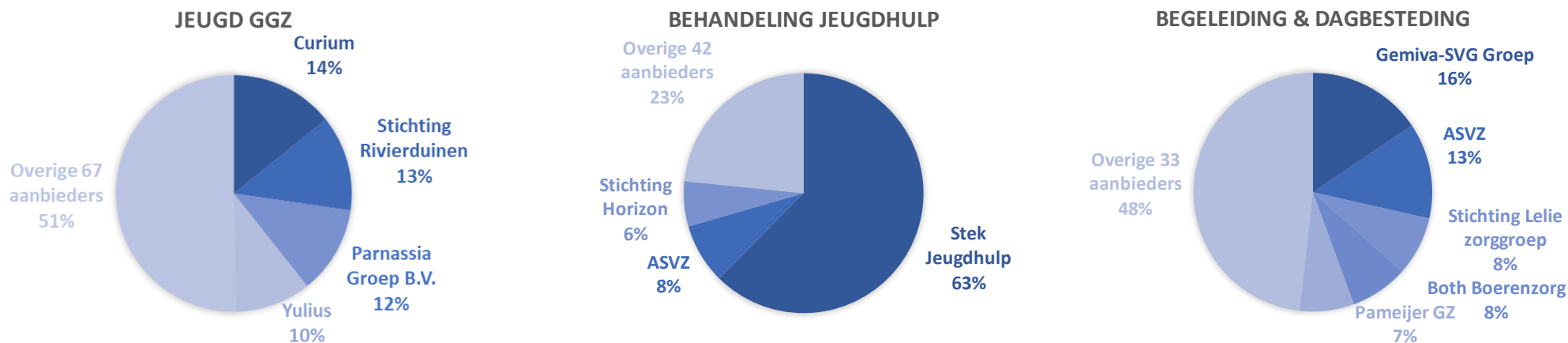

Jeugd (aantal personen 2017)

⁵ Bron: www.waarstaatjegemeente.nl, data tweede helft 2017.

Belangrijke aanbieders van jeugdzorg in Krimpenerwaard zijn (zie voor de overige categorieën bijlage 3):

In totaal zijn er voor de gemeente Krimpenerwaard 139 aanbieders actief. Er is een breed aanbod voor de inwoners. Tegelijk zijn sommige aanbieders sterk vertegenwoordigd. Uit de verdeling is af te leiden dat er dominante aanbieders⁶ zijn bij behandeling jeugdhulp (Stek Jeugdhulp), gezinshuizen (Intermetzo), veiligheid, jeugdreclassering en opvang (Jeugdbescherming West), pleegzorg (Stichting Horizon Jeugdzorg en Speciaal Onderwijs) en Landelijk transitie Arrangement Zorg 2017 (Erasmus MC). Ten slotte wordt vrijwel alle logeeropvang verzorgd door Zorgboerderij Kinderen Op Stap.

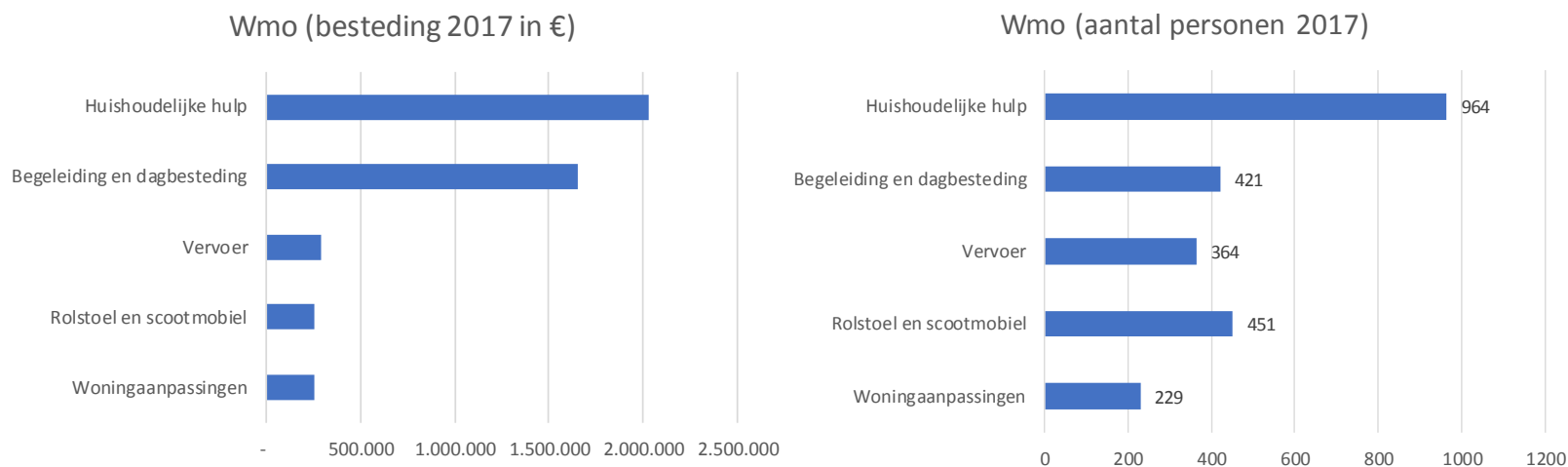
⁶ We duiden een aanbieder aan als 'dominant' wanneer meer dan 40% van de besteding voor die categorie ondersteuning terecht komt bij deze aanbieder.

Wmo

De onderstaande tabel geeft weer hoeveel inwoners van Krimpenerwaard te maken hebben met hulp bij het huishouden, ondersteuning thuis en hulpmiddelen en diensten.⁷

	Krimpenerwaard	Nederland
Hulp bij het huishouden (per 1.000 inwoners)	18	21
Ondersteuning thuis (per 1.000 inwoners)	9	15
Hulpmiddelen en diensten (per 1.000 inwoners)	38	38

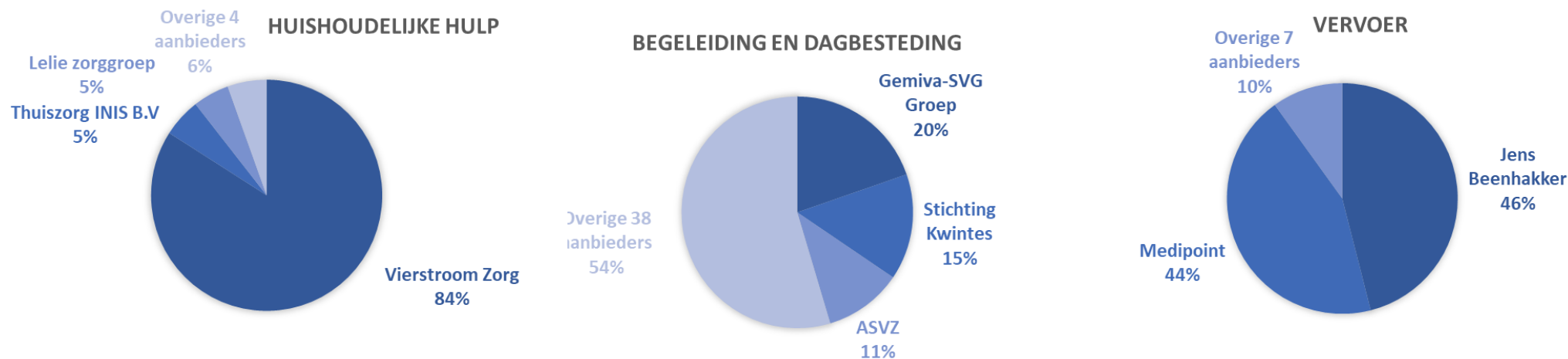
Uit deze gegevens is af te leiden dat inwoners in Krimpenerwaard ten opzichte van het landelijk gemiddelde minder gebruik maken van hulp bij het huishouden en ondersteuning thuis. De onderverdeling per type ondersteuning op basis van de Wmo ziet er als volgt uit.

De grafiek laat zien dat huishoudelijke hulp een belangrijke categorie is. Bijna 1.000 inwoners van Krimpenerwaard maken gebruik van deze vorm van hulp.

⁷ Bron: www.waarstaatjegemeente.nl, data tweede helft 2017.

Belangrijke aanbieders van Wmo-zorg in Krimpenerwaard zijn (zie voor de overige categorieën bijlage 3):

In totaal zijn er voor de gemeente Krimpenerwaard 82 aanbieders actief. Uit de verdeling is af te leiden dat er dominante aanbieders⁸ zijn bij huishoudelijke hulp (Vierstroom), bij zowel rolstoel/scootmobiel als vervoer (Jens Beenhakker en Medipoint) en bij woningaanpassingen (Otto Ooms).

⁸ We duiden een aanbieder aan als 'dominant' wanneer meer dan 40% van de besteding voor die categorie ondersteuning terechtkomt bij deze aanbieder.

Participatiewet

De Participatiewet geldt voor iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt. Vóór de inwerkingtreding van de Participatiewet in 2015 vielen mensen met een arbeidsbeperking onder de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Vanaf 2015 viel de nieuwe instroom van mensen met een arbeidsbeperking onder de Participatiewet.⁹ Voor de Wsw en de Participatiewet zijn Promen en ProWork voor Krimpenerwaard belangrijke spelers. Deelnemers van Promen zijn de gemeenten Alphen aan de Rijn, Capelle aan den IJssel, Gouda, Krimpen aan den IJssel, Waddinxveen, Zuidplas en Krimpenerwaard. Promen houdt zich bezig met de Wsw-doelgroep en verschaft werk aan 145 inwoners van Krimpenerwaard die in deze doelgroep vallen.^{10 11} Er zijn drie vormen van arbeid in de Wsw:

- a) beschutte arbeid in een dienstbetrekking bij Promen
- b) detachering vanuit een dienstbetrekking bij Promen en
- c) begeleid werken in een arbeidsovereenkomst met een reguliere werkgever.

ProWork is een onder Promen ressorterende BV die zich met ingang van 2018 richt op de volledige dienstverlening aan de overige doelgroepen van de Participatiewet (inclusief nieuw beschut). De gemeente koopt re-integratiemodules voor bijstandsgerechtigden in bij ProWork. Daarnaast koopt de gemeente werkplekken nieuw beschut werk in voor mensen met een indicatie beschut werk. En tot slot biedt ProWork de mogelijkheid om mensen tijdelijk in dienst te nemen en hen te plaatsen op een garantiebaan. Het gaat in dit geval om mensen met een arbeidsbeperking met een indicatie banenafpraak.

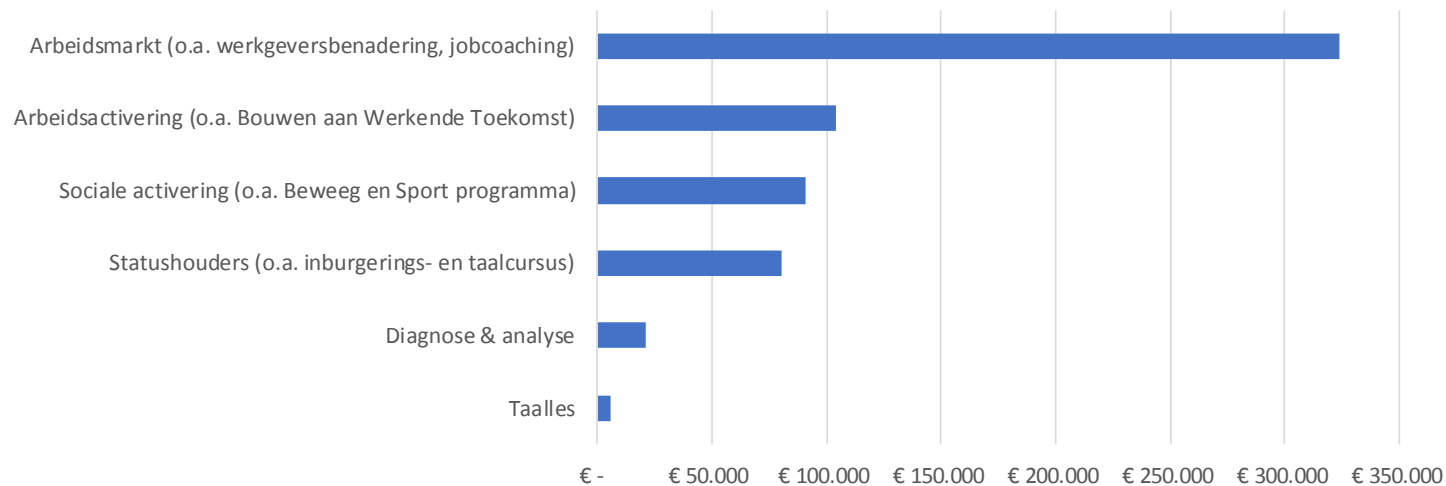
⁹ De Wsw is een voorloper van de huidige Participatiewet. De wet geldt nog steeds, maar wordt uitgefaseerd en staat strikt genomen los van de huidige Participatiewet.

¹⁰ Promen, Jaarstukken 2017, 12 april 2018, zie p71, stand per 31 december 2017.

¹¹ Met ingang van 2015 is de toestroom in de Wsw gestopt.

De afdeling Sociale Zaken van Krimpenerwaard heeft een bestand van 834 Participatiewetcliënten. Dit zijn inwoners van Krimpenerwaard die een uitkering ontvangen en waarvoor de gemeente zich inspant om hen naar een baan te begeleiden.¹²

Participatiewet, re-integratie (besteding 2017 in €)

Voor het begeleiden van mensen naar werk schakelt de gemeente direct of indirect 20 aanbieders in. De geboden re-integratiedienstverlening varieert van jobcoaching tot aan de werkgeversbenadering.

¹² Gemeente Krimpenerwaard, Monitor afdeling Sociale Zaken, 4e kwartaal 2017.

2.4 Bedrag decentralisaties Krimpenerwaard

Onderzoeksvraag 4.
Welk bedrag is er gemoeid met de decentralisaties?

De onderstaande tabel geeft de bedragen weer die gemoeid zijn met het sociaal domein in Krimpenerwaard.¹³ Het totaalbedrag voor het sociaal domein bedraagt € 32,5 mln. De onderstaande wettelijk verplichte categorieën laten zich niet precies verdelen over de drie wetten. Onderstaand is een indicatieve verdeling weergegeven (bedragen x € 1.000). De termen in de tabel zoals ‘Samenkracht en burgerparticipatie’ en ‘Wijkteams’ zijn landelijk uniforme aanduidingen.¹⁴

	Jeugd	Wmo	Participatiewet
Samenkracht en burgerparticipatie: o.a. mantelzorg, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), preventie GGZ	4.076		
Wijkteams: loketvoorzieningen voor het geleiden naar individuele voorzieningen	1.032		
Inkomensregelingen: alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen			3.446
Begeleide participatie: ¹⁵ o.a. sociale werkvoorziening, dagbesteding			5.336
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)		1.052	
Maatwerkdienstverlening 18+: o.a. huishoudelijke verzorging schulddienstverlening		4.702	
Maatwerkdienstverlening 18-: o.a. jeugd- en opvoedhulp, jeugd-GGZ, gesloten jeugdhulp	9.509		
Geëscaleerde zorg 18+: o.a. alle opvang- en beschermdwonenvoorzieningen		3.298	
Geëscaleerde zorg 18-: o.a. kindbeschermingsmaatregelen, jeugdreclassering	70		

¹³ Gemeente Krimpenerwaard, jaarrekening 2017.

¹⁴ . Dit betreft de indeling conform het Besluit Begroting en Verantwoording en de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.

¹⁵ Hierin zit ook de bijdrage van Krimpenerwaard aan Promen voor het uitvoeren van de Wsw: € 3,4 mln.

Onderzoeksvraag 5.
Wat zijn sterke punten,
minder sterke punten, kansen
en bedreigingen?

2.5 Sterke en minder sterke punten, kansen en bedreigingen

De Rekenkamercommissie heeft sterke en minder sterke punten, kansen en bedreigingen geïdentificeerd. Er is daarbij geen normenkader gehanteerd, maar het betreft kwalitatieve bevindingen van de onderzoekers die gebaseerd zijn op de documentatie en de gevoerde gesprekken met de ambtenaren, afgezet tegen ervaringen met beleid en uitvoering van de decentralisaties elders. Ook het recente rekenkameronderzoek van de Groene Hart Rekenkamer naar jeugdhulp is hierbij betrokken.¹⁶

Algemene sterke punten

Deze verkenning leidt tot de volgende sterke punten met betrekking tot het functioneren van de gemeente op de drie decentralisaties in het algemeen:

- a) de gemeente heeft heldere beleidsdoelen geformuleerd op de drie decentralisaties;
- b) de continuïteit van dienstverlening aan de inwoners is nu beter gewaarborgd door inzet van vaste formatie;
- c) de samenwerking tussen de gemeente en de Adviesraad Sociaal Domein is goed.

Algemene verbeterpunten

De volgende punten zijn algemene ontwikkelpunten in Krimpenerwaard (net als in veel andere gemeenten):

- a) het goed in beeld brengen en monitoren van de resultaten en effecten van het gemeentelijke beleid; hiervoor is onvoldoende informatie beschikbaar en/of de informatie is niet tijdig beschikbaar (het moeilijk meetbaar zijn van de beleidseffecten in het sociaal domein is een bekend vraagstuk);
- b) het nog beter ondersteunen van inwoners bij het formuleren van de eigen, passende hulpvraag en het begeleiden bij het vinden het juiste aanbod;
- c) de integrale benadering en eenduidige werkwijze vanuit gemeente richting inwoners is nog in ontwikkeling, want de domeinen Jeugd, Wmo en Participatiewet werken ieder vanuit eigen procedures en processen. Het is in Krimpenerwaard wel in beweging door het beleid van 1 loket/1 telefoonnummer/1 werkwijze dat nu wordt uitgevoerd. Daarmee wordt niet alleen meer uniformiteit in benadering gerealiseerd, maar ook kennisuitwisseling tussen medewerkers over Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet;
- d) het omgaan met de gevolgen van de Algemene Verordening gegevensbescherming (AVG) binnen de gemeentelijke processen is nog in ontwikkeling. Het is een randvoorwaarde voor informatie-uitwisseling en een integrale aanpak van meervoudige problematiek.

¹⁶ Groene Hart Rekenkamer, Inkoop Jeugdhulp, 5 juli 2018. De rekenkamercommissie Krimpenerwaard was niet betrokken bij dit onderzoek, maar het onderzoek richt zich onder meer op de uitvoering van de jeugdtaken door de Regionale Dienst Sociaal Domein (RDS) voor de gemeenten Gouda, Zuidplas, Waddinxveen, Bodegraven-Reeuwijk en Krimpenerwaard.

Decentralisatie-specifieke punten

Uit de verkenning zijn de volgende specifieke sterke en minder sterke punten, kansen en bedreigingen naar voren gekomen.

	Jeugd	Wmo	Participatiewet ¹⁷
Sterke punten	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners hebben toegang tot zorg via veel plekken (fysiek en virtueel) waarbij het Loket Samenleving en Zorg goed functioneert als gemeentelijk toegangspoort.¹⁸ Als de aanvraag via het loket binnen komt worden huisbezoeken uitgevoerd. De gemeente is in 2017 zelf de facturatie van zorgaanbieders gaan afhandelen waardoor meer inzicht, overzicht en sturing is ontstaan. Door een nauwe samenwerking met voor inwoners belangrijke aanbieders Kwadraad, MEE, Jeugdbescherming West en Veilig Thuis in het Loket Samenleving en Zorg zijn de lijnen naar de toegang tot zorg kort en goed. Die samenwerking leidt ook tot deskundigheidsbevordering over en weer. Er is een gedragswetenschapper (van Enver) in huis om mee te 	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners hebben toegang tot zorg via veel plekken (fysiek en virtueel) waarbij het Loket Samenleving en Zorg goed functioneert als gemeentelijk toegangspoort. De gemeente is in 2017 zelf de facturatie van zorgaanbieders gaan afhandelen waardoor meer inzicht, overzicht en sturing is ontstaan. Huisbezoeken maken standaard deel uit van intake waarbij er sprake is van een brede intake; dat helpt bij het gericht achterhalen van de ondersteuningsbehoefte in relatie tot de eigen zelfredzaamheid Het bieden van integrale hulp aan inwoners en de samenwerking die daarvoor nodig is met andere partijen is een onderdeel van de subsidieopdracht aan aanbieders Beschermd wonen is een regeling voor iedereen die niet meer zelfstandig kan wonen vanwege 	<ul style="list-style-type: none"> Re-integratie is als uitvoeringstaak goed op de kaart gezet: zowel m.b.t. beschikbare instrumenten als m.b.t. de beschikbare capaciteit van consulenten als m.b.t. de uitstroomresultaten. De gemeente is succesvol in het realiseren van garantiebanen. Team Re-integratie heeft verbinding met lokale werkgevers. Er zijn werkarrangementen met werkgevers afgesproken, waardoor baankansen voor uitkeringsgerechtigden toenemen. Aandacht voor empowerment. Groepstraining door eigen werkconsulenten (ontwikkelde training 'Werken aan Werk' met aandacht voor empowerment en sollicitatievaardigheden en werknemersvaardigheden) Ontwikkeling van het Leerwerkbedrijf Krimpenerwaard:

¹⁷ Hieronder ook opgenomen de aanpalende wet- en regelgeving zoals de Wsw en de Wet gemeente schuldhulpverlening.

¹⁸ Zie ook Groene Hart Rekenkamer, Inkoop Jeugdhulp, 5 juli 2018: Bevinding 1, Het borgen van zorgcontinuïteit was doelstelling en is gerealiseerd.

	Jeugd	Wmo	Participatiewet ¹⁷
	<p>kijken bij de gemeentelijke consulenten bij complexe jeugdzorg (“Wat heeft de inwoner nodig?”)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mede door de inzet van de jeugdgezondheidszorg, Kwadraad (schoolmaatschappelijk werk) en MEE (advies en ondersteuning bij beperkingen), jeugd en jongerenwerk en jeugdpreventie is er voor kinderen en ouders een korte lijn van hulpvraag/signalering van een probleem naar hulp • Het ruime aanbod aan verschillende aanbieders levert de inwoners veel keuzevrijheid 	<p>psychische en/of psychosociale problematiek.¹⁹ Gouda werkt samen met de regiogemeenten actief aan de transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis-arrangementen en dat gebeurt vanuit het perspectief van inwoners.</p>	<p>een netwerksamenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking met Regionaal Bureau Zelfstandigen: ondersteuning voor (startende) ondernemers/zzp’ers. Specialistische dienstverlening. • Samenwerking met en betrokkenheid van de Cliëntenraad bij Sociale Zaken is goed.
Minder sterke punten	<ul style="list-style-type: none"> • Coördinatieproblematiek voor de gemeente als gevolg van veel verschillende betrokken aanbieders die ieder vanuit hun eigen deskundigheid en perspectief hulp bieden aan kinderen en gezinnen. Dat bemoeilijkt het streven naar integrale hulp en ondersteuning aan 1 gezin (1 gezin 1 plan) 	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente constateert zelf dat het aanbod in algemeen toegankelijke vormen van dagbesteding onvoldoende is. Een andere lacune in het aanbod is de aanpak van eenzaamheidsproblematiek • Vanuit het perspectief van de inwoner (adviesraad Sociaal Domein) is de klantvriendelijkheid 	<ul style="list-style-type: none"> • De doelgroep jong-gehandicapten (specifiek de Wajong-doelgroep van het UWV) en chronisch zieken zijn onvoldoende in beeld bij de gemeente; dat constateren zowel de gemeente zelf als de inwoners in de Adviesraad Sociaal Domein. Omdat jong-gehandicapten en chronisch zieken een risicogroep vormen voor armoede is het zaak

¹⁹ Definitie van ‘beschermd wonen’ in de Wmo 2015: “Wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving”.

	Jeugd	Wmo	Participatiewet ¹⁷
	<ul style="list-style-type: none"> • Lacune in aanbod op het gebied van complexe echtscheidingsproblematiek. 	<p>van de huidige vervoersregeling voor verbetering vatbaar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De doelgroep jong-gehandicapten en chronisch zieken zijn onvoldoende in beeld bij de gemeente; dat constateren zowel de gemeente zelf als de inwoners in de Adviesraad Sociaal Domein. 	<p>dat de gemeente ze in beeld heeft voor het gemeentelijke armoedebeleid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de huidige werkwijze zijn arbeidstoeleiding, het monitoren van de duurzaamheid van nieuwe banen maar ook het controleren, handhaven en sanctioneren nog teveel op zichzelf staande taken. De gemeente constateert dat deze taken veel meer in een doorgaande lijn met elkaar verbonden en uitgevoerd zouden kunnen worden. • De samenwerking in het Werkgeversservicepunt loopt nog niet goed. Dat komt met name door verschillen in visie van gemeenten op klantbenadering.
Kansen	<ul style="list-style-type: none"> • Het werken met één integrale tariefstructuur voor jeugd en volwassenen maakt het makkelijker om een integrale aanpak van de zorgvragen van jeugdigen en volwassenen te realiseren • Het samen met jongeren tijdig opstellen van een zorgplan voor hulp na het 18e jaar is een pilootaanpak die nu geëvalueerd wordt als middel om de vaak 	<ul style="list-style-type: none"> • Het werken met één integrale tariefstructuur voor jeugd en volwassenen maakt het makkelijker om een integrale aanpak van de zorgvragen van jeugdigen en volwassenen te realiseren • Het persoonsgebonden budget is voor inwoners een belangrijk instrument om maatwerk te creëren bij de voor hen nodige voorzieningen. Tegelijk vormt het 	<ul style="list-style-type: none"> • Versterking van de samenwerking tussen de gemeentelijke schuldhulpverlening en de dienstverlening door de Kredietbank moet gaan leiden tot een klantvriendelijkere én effectievere aanpak. • Samenwerking met Sociaal Domein en integrale aanpak voor de 'zorgklanten' van Sociale Zaken.

	Jeugd	Wmo	Participatiewet ¹⁷
	<p>lastige overgang van 18- naar 18+ zorg -veroorzaakt door de overgang van jeugdwet naar Wmo - te vergemakkelijken.</p>	<p>ook een kwaliteitsrisico voor kwetsbare inwoners die hier onvoldoende op kunnen sturen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het versterken van de gemeentelijke regie op de inzet van zorg in natura versus de inzet van een persoonsgebonden budget helpt in het beter sturen op en garanderen van de kwaliteit van de zorg voor inwoners. 	<ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren samenwerking in WSP: met regionale arbeidsmarkt, meer werkgevers en dus meer kans op uitstroom, mits gelijke visie/klantbenadering/regelingen.
Bedreigingen	<ul style="list-style-type: none"> • Wachttijden – en wachtlijstenproblematiek; dit is overigens een landelijk probleem dat slechts deels is te beïnvloeden door de gemeente zelf, in de contractering met name; het zijn de aanbieders die verantwoordelijk zijn voor het organiseren van overbruggingszorg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal cliënten voor individuele begeleiding en dagbesteding is in 2017 fors toegenomen, namelijk met 128 inwoners.²⁰ • De vraag naar beschermd wonen en opvang neemt toe door de gevolgen van de recessie, de beddenreductie in de GGZ en de verlaging van het budget voor de forensische psychiatrie.²¹ • De beschikbaarheid van passende woningen voor inwoners die (weer) zelfstandig kunnen gaan wonen vormt een belemmering voor de uitstroom van inwoners uit voorzieningen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal jongeren zonder werk en inkomen dat nu niet in beeld is bij de gemeente ('spookjongeren') en daardoor hulp en ondersteuning mislopen met nadelige (gezondheids)effecten voor de langere termijn. Inschatting van de gemeente is dat het gaat om 60 jongeren in Krimpenerwaard. • Vanaf 2015 is de Wajong niet langer toegankelijk voor jonggehandicapten die 18 jaar worden en arbeidsvermogen hebben. Dit kan leiden tot een toestroom van jonggehandicapten in de Participatiewet. De 'bedreiging' is

²⁰ Gemeente Krimpenerwaars, Jaarrekening 2017.

²¹ Gemeente Krimpenerwaard, Regionaal kader maatschappelijke zorg 2017 - 2020

	Jeugd	Wmo	Participatiewet ¹⁷
		<ul style="list-style-type: none"> Het feit dat Krimpenerwaard een uitgestrekte gemeente bemoeilijkt het op niveau brengen en houden van algemene voorzieningen dicht bij huis en maakt het daarmee ook lastiger om hulpbehoevenden goed en tijdig te signaleren. De drie welzijnsorganisaties zullen zich verder gaan professionaliseren. Een risico in dit traject kan zijn de beschikbaarheid van de budgetten in relatie tot de taakomvang. 	<p>met name dat de gemeente participatiebudget steeds meer inzet voor niet-uitkeringsgerechtigde mensen met een arbeidsbeperking waardoor per saldo andere doelgroepen (met een uitkering) niet meer ondersteund kunnen worden vanuit het Participatiebudget.</p> <ul style="list-style-type: none"> De prognose is dat de inwoners die een beroep doen op Werk & Inkomen steeds ouder worden, met zwaardere problematiek te maken hebben en vanuit verschillende etnische achtergronden. Dat vraagt meer tijd, aandacht en inzet van middelen.

2.6 Samenhang in de benadering

*Onderzoeksvraag 6.
In hoeverre is er samenhang in
de benadering?*

- De regimes binnen de drie decentralisatie domeinen zijn nogal verschillend en dat is zichtbaar in de verschillende werkwijzen van de gemeente. Met name voor inwoners die gebruik (gaan) maken van zorg vanuit meerdere domeinen kan dat leiden tot ongemak in de overgang naar een ander domein. En het kan leiden tot verwarring door verschillen in klantbenadering: vanuit procedures en regels of vanuit belevingswereld. De inzet op 1 telefoonnummer/1 loket/1 werkwijze kan daar verbetering in brengen. Het Loket Samenleving en Zorg is daar een belangrijk vehikel voor.
- Er is weliswaar een cliëntvolgsysteem binnen de gemeente, maar 1 inwoner kan nog steeds met 3 of 4 consultants van de gemeente te maken krijgen.
- De ontwikkeling van een integrale tariefstructuur voor jeugd en volwassenen en de ontwikkeling van 1 integraal plan per jongere bij de overgang van 18- naar 18+ zijn stappen in de richting van verbetering van de aansluiting tussen de domeinen Jeugd en Wmo. De aansluiting tussen zorg en Participatiewet kan nog beter, met name met betrekking tot het aantal betrokken medewerkers bij 1 inwoner, de processen en procedures (werkwijze) en de klantbenadering.

Bijlage 1. Geraadpleegde personen

Jeugdwet:

Marie-Louise de Groot (afdelingsmanager Sociaal Domein)

Mirjam Muilwijk

Piet Roodenburg

Wmo:

Marie-Louise de Groot (afdelingsmanager Sociaal Domein)

Piet Roodenburg

Serge de Vlieg

Participatiewet:

Arie Bal (afdelingsmanager Sociale Zaken)

Karin Lambregtse

Adviesraad Sociaal Domein:

Jan-Willem van Riet (voorzitter)

Lia Combrink

Kees van Nes

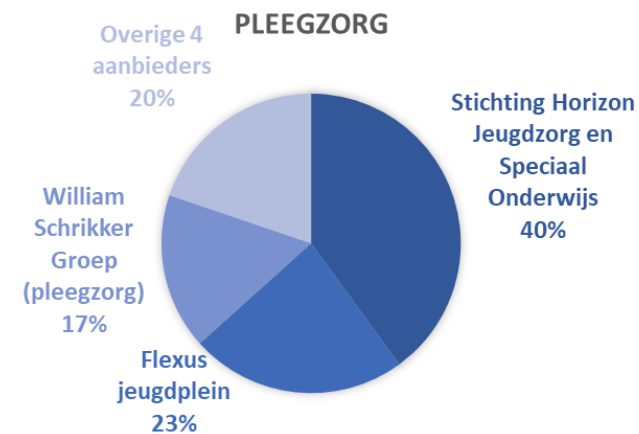
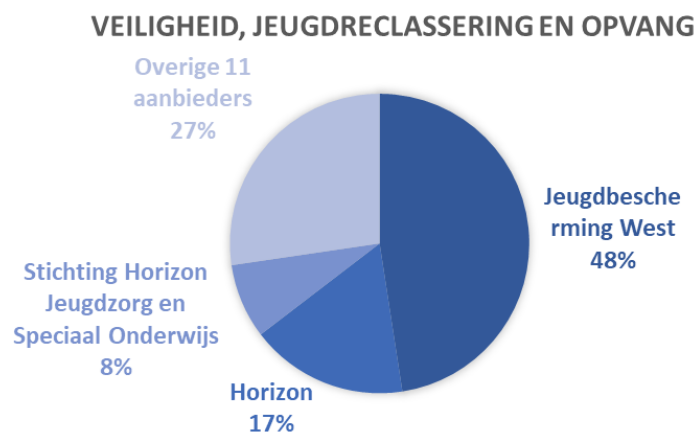
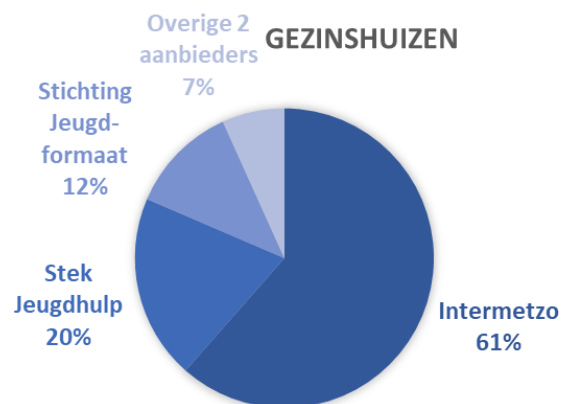
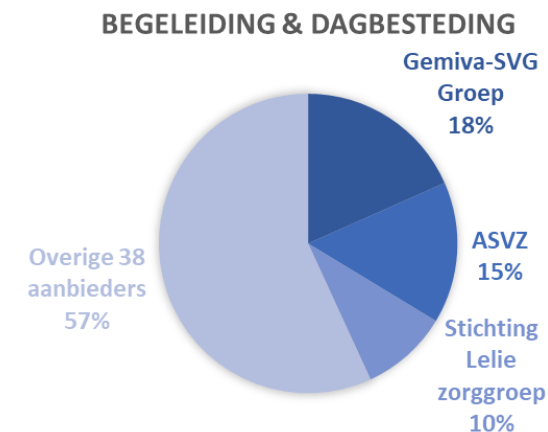
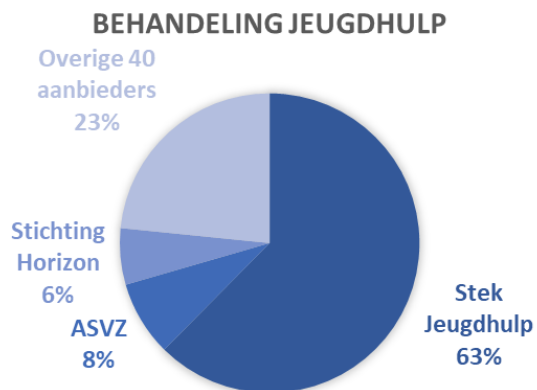
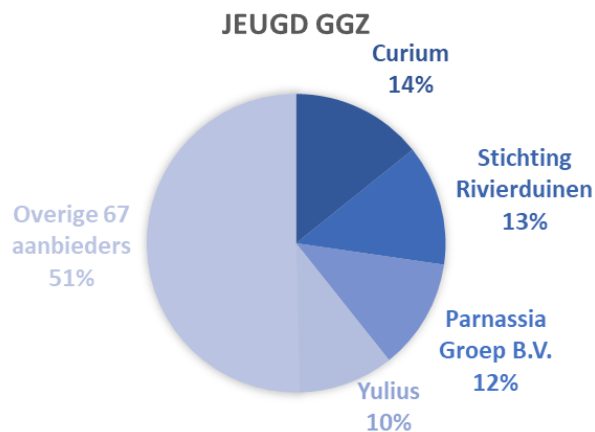
Bijlage 2. Begrippenlijst

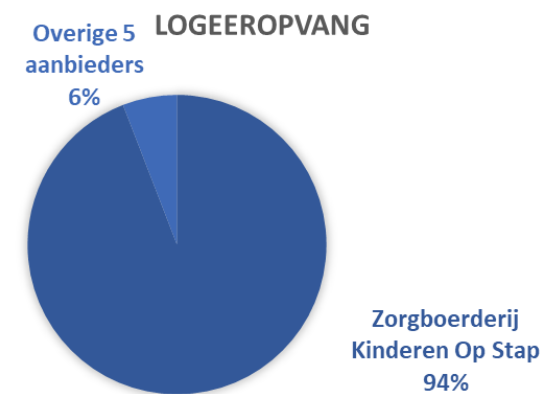
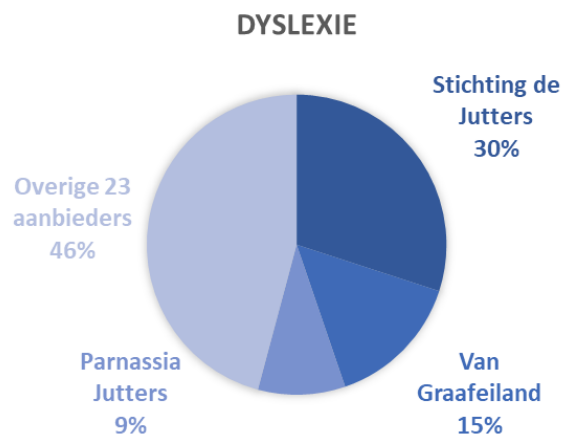
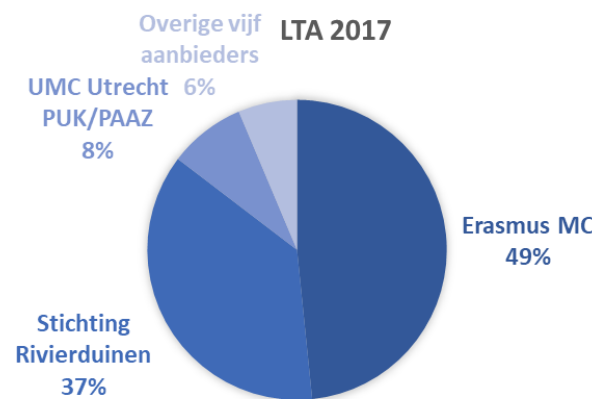
18- / 18+	Jongeren onder 18 jaar (18-) en volwassenen vanaf 18 jaar (18+).
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
LTA	Landelijk Transitie Arrangement, De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft namens alle gemeenten inkoopafspraken gemaakt onder de noemer Landelijk transitie arrangement met een aantal zorgaanbieders die uitzonderlijke vormen van zorg bieden.
Voorliggend veld	Algemeen toegankelijke professionele ondersteuning en de algemeen toegankelijke informele ondersteuning.
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning

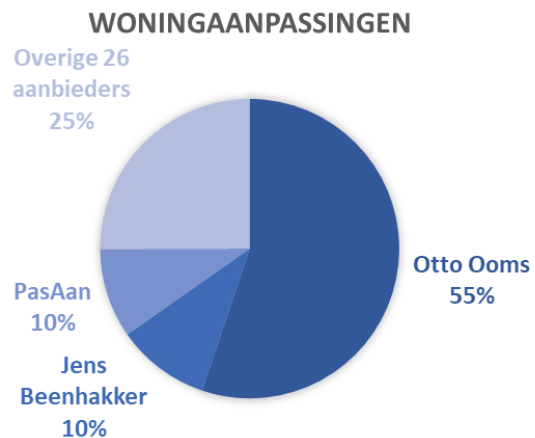
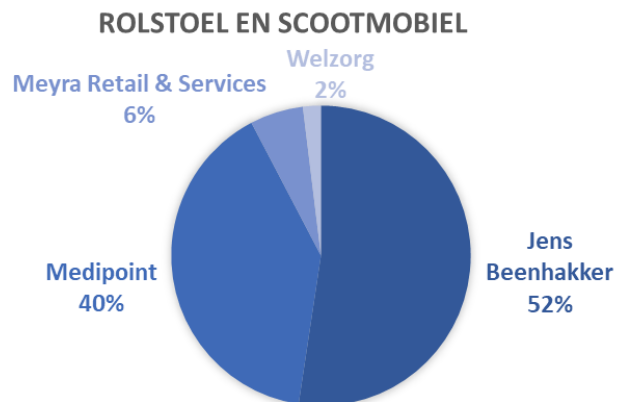
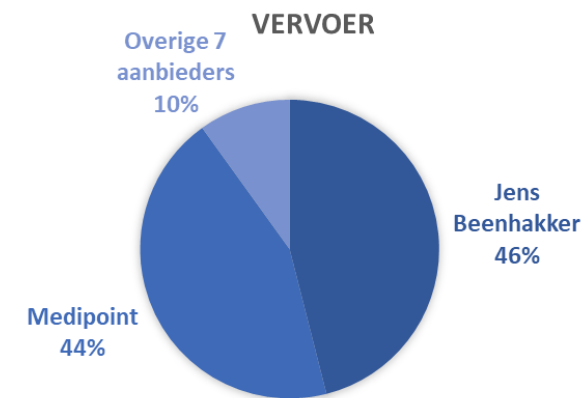
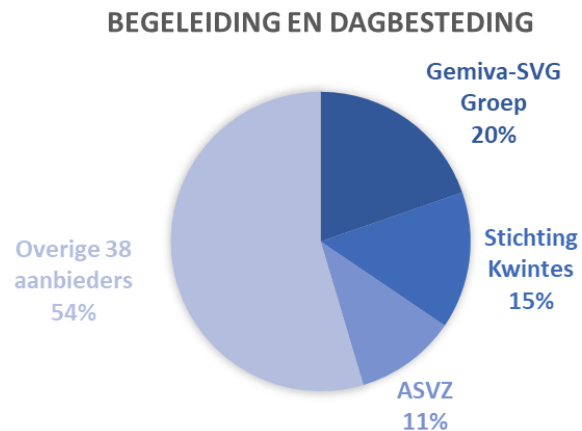
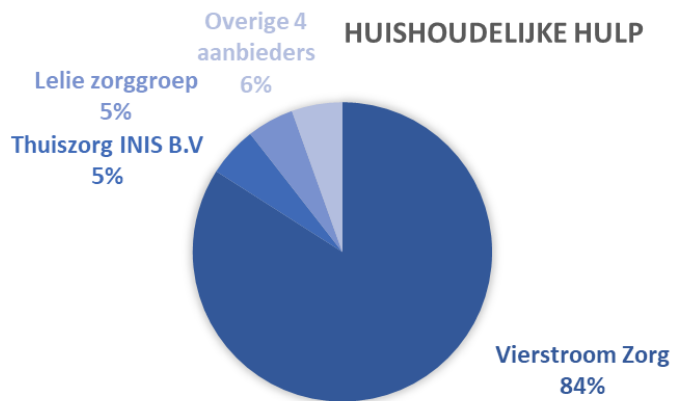
Bijlage 3. Aanbieders

Belangrijkste aanbieders Jeugdzorg in Krimpenerwaard

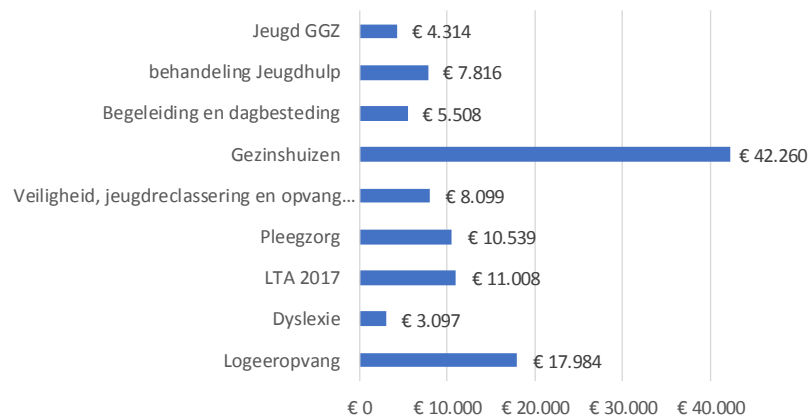
Belangrijkste aanbieders Wmo in Krimpenerwaard

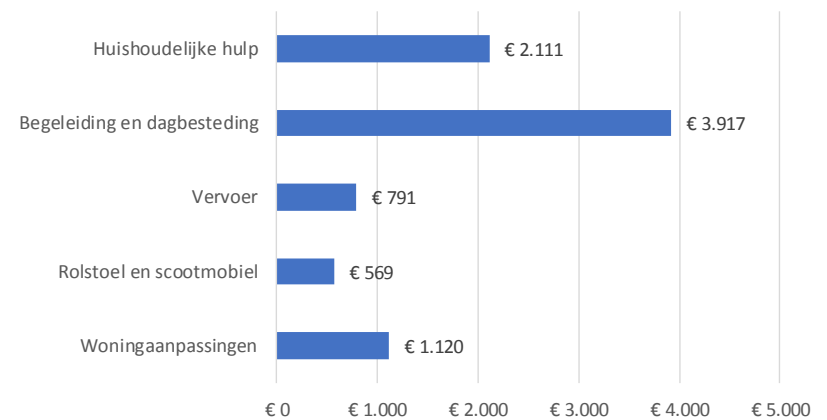
Bijlage 4. Kosten per ondersteuningsvorm Jeugd en Wmo

De onderstaande grafieken geven de kosten per traject (persoon) weer in Krimpenerwaard in 2017.

Jeugd (kosten per persoon 2017)

Wmo (kosten per persoon 2017)

Bijlage 5. Bestuurlijke reactie

gemeente
Krimpenerwaard

Rekenkamercommissie Krimpenerwaard
Mevrouw K. Meijer
Postbus 51
2820 AB STOLWIJK

 19-0001829

LOCATIE: Schoonhoven UW BRIEF: 15 januari 2019 UW KENMERK:	DOCUMENTNUMMER: 19-0001829 ZAAKNUMMER: ZK18003349 BIJLAGE(N):	BEHANDELD DOOR: M.B. van der Sloot TELEFOON: 14 0182 E-MAIL: info@krimpenerwaard.nl VERZENDDATUM: 29 januari 2019
--	---	--

ONDERWERP: Bestuurlijke reactie Rapportage Verkenning Decentralisaties

Beste mevrouw Meijer,

Wij hebben met belangstelling kennisgenomen van de onderzoeksresultaten van de door uw Rekenkamercommissie uitgevoerde verkenning naar de drie decentralisaties. Wij maken graag gebruik van de mogelijkheid hierop te reageren.

Doel van de verkenning was het huidige speelveld van elk van de drie decentralisaties in kaart te brengen. Dit beeld zou aanknopingspunten voor een eventueel toekomstig verdiepend onderzoek moeten opleveren. In dat licht zien wij deze verkenning.

Door u zijn aan de bevindingen weliswaar geen conclusies getrokken of aanbevelingen gedaan, maar er worden in paragraaf 2.5 wel sterke en minder sterke punten, kansen en bedreigingen benoemd.

Met name op deze paragraaf, waarin u zich uitspreekt over het functioneren van de gemeente, zullen wij na een korte algemene reactie, meer inhoudelijk reageren.

In de eerste plaats zijn wij blij met de aandacht voor de drie decentralisaties en de inspanningen die door uw Rekenkamercommissie zijn verricht om deze voor inwoners heel belangrijke maar complexe beleidsterreinen in kaart te brengen. Zeker de infographic geeft een overzichtelijk beeld.

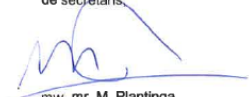

Participatiewet
 In grote lijnen herkennen wij het speelveld van de Participatiewet. Onze inzet op re-integratie en de ondersteuning in toeleiding naar een (garantie)baan blijkt succesvol. Terecht constateert u dat de samenstelling van het klantenbestand in de nabije toekomst steeds meer vergrijsd en verkleurt met vaak daarbij komende zwaardere problematiek. Maar ook moet rekening worden gehouden met de steeds aanhoudende instroom van vaak jonge mensen met een arbeidsbeperking en mensen die de aansluiting van de huidige arbeidsmarkten volledig missen. Dit zal in de toekomst meer tijd, aandacht en inzet van middelen vragen. De verwachting is dat er een toenemende accentverschuiving zal ontstaan van re-integratie naar participatietrajecten. Hierdoor zal de samenwerking tussen de afdelingen Sociale Zaken en Sociaal Domein en met onze partners in het maatschappelijk voorveld intensiever worden. De komende periode gaan wij daarop inzetten.

Jeugdwet en WMO
 Ook het geschetste beeld van de Jeugdwet en de WMO is herkenbaar. Wij zien dat er veel sterke punten zijn en veel zaken gelukkig al goed gaan. Daarnaast zijn er terecht zaken benoemd die nog beter kunnen, zoals in het aanbod van bepaalde voorzieningen of het beter zicht hebben op bepaalde doelgroepen. Natuurlijk zijn wij ons ook bewust van landelijke trends en ontwikkelingen. Er wordt daarom al gericht ingezet op de samenwerking en het vroegtijdig inspelen op die ontwikkelingen.

gemeente Krimpenerwaard Postbus 51 2820 AB Stolwijk
 www.krimpenerwaard.nl

Wij danken u nogmaals voor de ontvangen resultaten en wensen u veel succes in het eventuele vervolg op deze verkenning.

Met vriendelijke groet, burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard, de secretaris, mw. mr. M. Plantinga	de burgemeester, mr. R.S. Cazemier
--	--

pag. 2/2